

هنر، فلسفه، زیبایی
مجموعه مقالات دکتر علیرضا نوروزی طالب

سرشنامه

عنوان و نام پدیدآور

: نوروژی طلب، علیرضا، ۱۳۳۵-۱۳۹۳

: هنر، فلسفه، زیبایی / مجموعه مقالات علیرضا نوروژی طلب ؛ مدیر طرح سیدامیر

منصوری ؛ همکار اصلی طرح محمد حسن پور.

: تهران: پژوهشکده هنر، معماری و شهرسازی نظر، ۱۳۹۸.

مشخصات نشر

: ۷۹ ص.

مشخصات ظاهری

: ۸۰-۹۷۸۳۳-۶۰۰-۹۷۸

شابک

: فیفا

وضعیت فهرست‌نویسی

: زیبایی‌شناسی

موضوع

: Aesthetics

موضوع

: هنر -- فلسفه

موضوع

: Art -- Philosophy

موضوع

: هنر اسلامی -- فلسفه

موضوع

: Islamic art -- Philosophy

موضوع

: منصوری، سیدامیر، ۱۳۳۹ -

شناسه افزوده

: mansouri, Seyed Amir

شناسه افزوده

: حسن پور، محمد، ۱۳۶۰ -، گردآورنده

شناسه افزوده

: پژوهشکده هنر، معماری و شهرسازی نظر

شناسه افزوده

: BH۳۹۰۹۵۴۰۳۹۸

: رده بندی کنگره

: ۱۱۱۱۱۱۱۱

: رده بندی دیویی

: ۲۲۴۱۷

: شماره کتابشناسی ملی

هنر، فلسفه، زیبایی

مجموعه مقالات دکتر علیرضا نوروژی طلب

مدیر طرح: دکتر سید امیر منصوری، عضو هیئت علمی دانشگاه تهران

نویسنده: مرحوم دکتر علیرضا نوروژی طلب

همکار اصلی طرح: دکتر محمد حسن پور

مدیریت داخلی طرح: دکتر پدیده عادلوند، ساره جورمند

صفحه آرا: بهاره السادات حجازی

ناشر: پژوهشکده هنر، معماری و شهرسازی نظر

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۸

نشانی: تهران، خیابان آزادی، خیابان دکتر قریب، شماره ۲۳

تلفن: ۶۶۴۳۵۹۸۵ دورنگار: ۶۶۹۱۵۸۳۰

www.nazar.ac.ir

info@nazar.ac.ir

علیرضا نوروزی طلب را از سال ۵۷ در دانشکده هنرهای زیبا شناختم. ارتباطمان اما پس از تعطیلی دانشگاه و در جهاد دانشگاهی بود که عمق گرفت. در آن سال‌ها در کلاس‌های جهاد درس می‌داد و من کم‌کم با خصایلش آشنا می‌شدم. مدتی طول کشید تا در لایه‌لای حرف‌هایش فهمیدم عضو گروه شهید چمران بوده و سوابقی در رزم و جبهه دارد. با آن که نسبت به من سال بالایی بود و این قاعده در دانشکده هنرهای زیبا معیاری مهم شمرده می‌شد، اما با تواضعی مثال‌زدنی، با من که مسئول جهاد بودم رفتار می‌کرد. صمیمیت زیاد، روحیه‌تعاون و درک عمیق از محیط در او توانایی خاصی در شناخت روحیات و نقد رفتار اطرافیان به وجود آورده بود. تشخیص‌هایی که در ترکیب با صراحت لهجه او بیشترین واکنش‌های محیط کار را برمی‌انگیخت.

دکتر نوره طلب، همانند سایر مردان بزرگ، دوستان و دشمنان جدی و مصمم داشت. این از آن رو بود که قادر به پنهان کردن حقایقی که می‌فهمید، نبود. احساس پاک هنرمندی به این ویژگی او رنگ بیشتری می‌داد. در کنار زندگی اجتماعی، متعهدانه و مسئولانه او، باید به جایگاه علمی او در فلسفه هنر اشاره کرد. وی از هنرمندان نادری بود که به زبان فلسفه وارد شده بود و فهم خوبی از مباحث آنجا داشت. دشواری فلسفه هنر، این است که متخصصان، اغلب و شاید به اتفاق، فیلسوفند و هنر را از دور و از «ظن خود» می‌شناختند. دکتر نوروزی طلب نقاشی زیردست بود که فلسفه را خوب می‌فهمید و به شهادت نوشته‌هایش امید هنرمندان مسلمان بود برای طرح‌اندازی مبانی نظری هنر از منظر عقیده اسلامی.

چند روز قبل از رحلتش، روز چهارشنبه ساعت حدود ۶ عصر بود که تلفن زد: «هنوز دفتر هستی؟ می‌خوام پیام چند دقیقه کار دارم» کمی نگران شدم و اندک «ارشاد» کشیدم. به سرعت خودش را رساند. کیف و کتابش را روی میز رها کرد. کتشت را آویزان کرد و می‌پوشید و رویش زد. درهم بود. خیلی نشست و بی‌مقدمه شروع کرد: «هر چه فکر می‌کنم نمی‌توانم بفهمم یک انسان از چه می‌تواند خیانت کند. فالانی، که سالیان دراز می‌شناسیمش چنین کرده ...» گفتم خطای توسط ده دوازده حیاط آلوده، زیاده از ضرورت می‌مانی. پس از یکی دو ساعت درد دل، رفت و این آخرین دیدار ما بود.

مظلومیت ناشناختگی در عین شهرت، صفت دیگر او بود. حتی برای بسیاری از دوستان به ظاهر شناخته شده بود و کمتر کسانی از عمق ادراکات و احساسات او باخبر بودند. خوش‌مشرب بود و شوخ و به همین دلیل افراد زیادی احساس شناخت را داشتند. در حالی که او در دنیای درون خود فرد دیگری بود. جدی، حساس و لطیف.

پس از آن که از دنیای ما پرواز کرد، همان‌ها که او را آورده بودند، به مراسم آمدند و در مجلس رثا خواندند. بعداً شنیدم که در همان روزهایی که سراغ من آمده بود، بعد از یک بگو بگو تقاضای بیزنش‌سازی می‌کند و این تقاضا در کمتر از ۱۵ دقیقه در دانشکده، پردیس، کارگزینی و دانشگاه مورد موافقت قرار می‌گیرد. مدیران هنرهای زیبا، که بوروکراسیشان هنر را به مسلخ برده است، شادمانه و عجولانه قانع می‌شوند. «اعمال» کردند. شهرت پاک مرحوم نوروزی طلب بود که منافقان را وا داشت تا کباده‌کش مراسمش شوند، بلکه از آبروی او نصیبی ببرند.

دکتر علیرضا نوروزی طلب، نقاش - شاعر و نظریه پرداز در مباحث هنرهای تجسمی، متفکر هنرمند و روشنفکر مذهبی که اخلاق‌مداری و ظلم‌ستیزی سرلوحه فعالیت‌هایش بود.

ایشان با ذهن منطقی و اشرافی که در مباحث فلسفی داشت نظریه احساسی بودن هنر را به چالش می‌کشید و قواعد و معیارهای منطقی برای آموزش و خلق اثر هنری ارائه می‌داد. حاصل سال‌ها درس و بحث و پژوهش‌های عمیق در این زمینه منجر به نگارش مقالات تخصصی و تدوین پایان‌نامه دکتری در زمینه علم تاویل و تفسیر (هرمنوتیک) آثار هنری شد که گره‌گشای ابهامات و سطحی‌نگری در دیدگاه‌های مطرح نسبت به هنرهای تجسمی گشت.

در کنار زمان اینگونه رسم بوده همواره هنرمندان به خلق آثار هنری پرداخته و منتقدان در باب هنر، قلم‌فرسایی می‌کرد. به ندرت نقد و بررسی آثار هنری توسط هنرمندان صورت می‌گرفت.

نوروزی طلب شجاعانه در میدانی گام نهاد آمیخته از ارزش‌ها و ضد ارزش‌ها که تبلیغات در فضای احساسی و آشفته بازار، ریسمان‌های بیداد می‌کرد.

او با جدیت پشتکار بسط فلسفه هنر و نقد هنرهای تجسمی را با دیدگاه هرمنوتیکی مورد کنکاش قرار داد. نقاشی را چون ریاضی به علم و هنر تبدیل و با مقالات متعدد، هدف و رسالت متفاوت ادبیات و شعر را با نقاشی تبیین کرد. تصویرسازی را خارج از نقاشی دانست، در باب مباحث هنرهای تجسمی، هنر سنتی و مدرن نظریاتی نو مطرح ساخت. او با شیوه نگارش علمی - تخصصی به مقوله هنر نگریست و راه حل ارائه داد.

بارزترین ویژگی شخصیتی ایشان ظلم‌ستیزی و جدیت در رفتار و منش انسانی بود که تا پای جان بر این آرمان مقدس ایستادگی کرد.

چهره بشاش و مصمم و بذله‌گویی‌هایش و گاه بی‌قرار، بر برابر نامالایمات و بی‌عدالتی‌ها قلبی رئوف و سرشار از احساسات رقیق، از او شخصیتی چند وجهی ساخت. بود. اشعار طنزآمیز در مسائل اجتماعی، روزمره و عرفانی وی، قوی و تاثیرگذار بود.

یار و یاور دانشجویان و همکاران در سختی‌ها و سخت صبر در دهان همچون پدر و برادری مهربان و دلسوز در کنار آنان بود.

یاد و نام این هنرمند وارسته همواره در دل و جان رهروان حق و هیئت زنده و جاودان خواهد ماند.

روحش شاد و قرین رحمت الهی

شهره جوادی